

El document del mes

Expedient de Festes Majors de 1975.

Oferiment de l'espectacle "Catacroc!" de Comediants

SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL

"Som el grup de teatre professional de Barcelona «Comediants», i coneixem que properament seran les festes del poble, la Festa Major, i els oferim els nostres espectacles".

Així comença aquesta carta dirigida a la "Comissió de Cultura i Festes" per part d'una poc coneguda companyia de teatre Comediants que es guarda dins de l'expedient de festes majors de 1975. Aquesta formació va començar la seva activitat l'any 1971 i va tenir com a primera carta de presentació el teatre de carrer, una forta influència del món del circ, la música en viu i la inspiració constant en la cultura popular i tradicional. Com totes les companyies que van iniciar les seves passes durant el final de la dictadura franquista i la transició, aprofiten l'oportunitat per desenvolupar-se i créixer a partir de la demanda de nova oferta cultural. I aquest grup no va voler-ho desaproveitar. Així, en pocs anys, el seu renom passaria l'àmbit nacional i estatal i es faria un lloc internacionalment. N'és un exemple la fotocòpia de dues publicacions valencianes (*Cartelera Turia i Deportes*) de l'any 1974, que acompanya la carta de presentació i que ja els defineixen com a un referent i un model de teatre a tenir en compte.

També són exemple de l'oportunitat d'aquests canvis la resta dels Expedients de Festes Majors de la dècada de finals 1970.

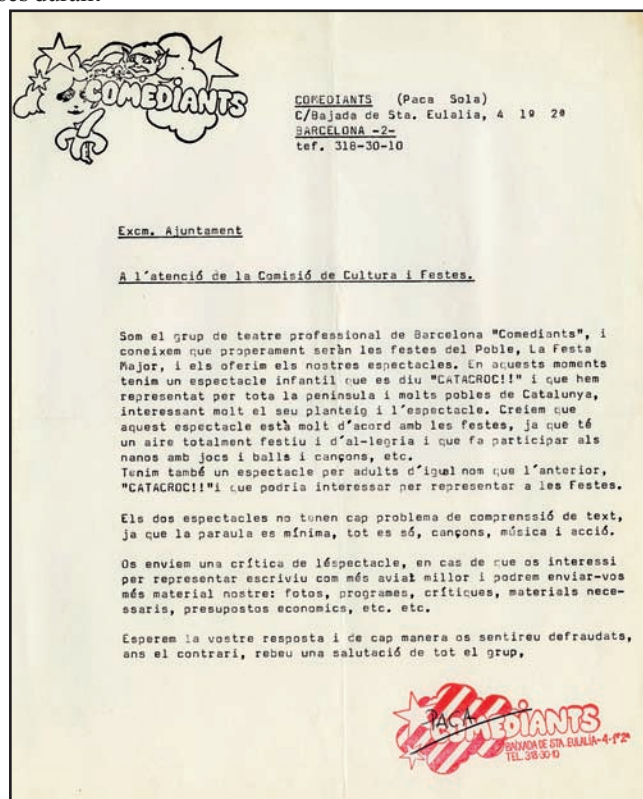
Ens expliquen com s'organitzaven les festes i com l'oferta lúdica evolucionava juntament amb aquella societat. I aquesta constància la conservem per la tasca meticulosa i conscient del personal de l'Ajuntament que participava en el muntatge d'aquelles festes. Gràcies a aquesta feina, les generacions futures podem gaudir d'una documentació que ens explica com es programava, la distribució i emplaçament de la fira, la facturació, els patrocinadors, les gestions amb l'SGAE, la relació de convidats a la coronació de la reina, quins trofeus es van donar en les diferents competicions, l'autorització de curses ciclistes o les característiques de la pirotècnia. I, fins i tot, saber quines begudes van consumir els membres de

les diferents orquestres o els vigilants nocturns (*serenos*) que controlaven les revetlles.

L'expedient ens explica una manera molt diferent de fer la festa. La *Comissió de Festejos* era formada bàsicament per regidors¹, els quals també eren encarregats d'elegir la Reina de les festes². Aquella comissió havia apostat, l'edició anterior, per un nou acte, el *Coso Iris*. La proposta va suposar que el 1975 es lloguessin 18 carrosses que van ser dutes en tren des de València fins a l'estació de l'Aldea i transportades després en camions fins a la Ràpita³. Evidentment, l'èxit de l'acte es basava en la participació de les entitats i dels gremis professionals locals, les quals havien d'adequar els seus trages i vestits al motiu de les carrosses⁴. Aquest èxit que també depenia del pressupost que era sufragat per una taxa que es cobrava a botiguers i professionals i que servia per a pagar les festes.

A banda del *Coso Iris*, pocs canvis trobem en la programació de les festes si les comparem amb anys anteriors⁵. I això que, com ja hem avançat, l'organització rep un seguit d'ofertes per a programar: *majorettes*, grups folklòrics aragonesos (jotes, rondalles), espectacles taurins, orquestres, exhibicions esportives, colles castelleres, la presència de celebritats o persones d'interès mediàtic i, fins i tot, la compra d'elements festius com ara cap-grosos o gegants.

Pel que fa als especta-

Carta de Comediants dirigida a la Comissió de Cultura i Festes

Detall de l'anagrama de la companyia de teatre Comediants que acompanyava aquell oferiment de l'any 1975

cles teatrals o d'animació infantil, a banda de l'ofertament de Comediants que protagonitza aquest document del mes, es presenten altres companyies d'escenari com ara la "Tirso de Molina" o la "Popular" o companyies líriques com "Ruperto Chapi". Comediants proposa les dues versions de l'espectacle de carrer "Catacroc!". Parlem de dues opcions, perquè, malgrat es proposa com a un espectacle infantil, també es presta per fer una versió "per a adults". Presenten l'espectacle com a festiu i alegre i per tant, perfecte per a les festes on

Cóc⁶. La celebració també amaga la seva curiositat, perquè malgrat que la *Delegación Provincial del Ministerio de Información y Turismo* va indicar que les obres teatrals no podien ser vistes per menors de 18 anys, l'acte es va fer a l'aire lliure i sense cap mena de restricció d'accés.

¹ Josep García i Prats, secretari d'aquella *Comisión de Festejos*, n'informa que aquell any la formaven, juntament amb ell, els regidors Joaquín Calvet Brunet (com a president), Joan Forné Ginestra i Bartolomé Mateu Obiol i un representant de la Penya Bou Capllaçat.

"la paraula és *mínima*" i es basa en la música i l'acció.

Finalment, l'organització es decantà per la representació de les comèdies "Deixa'm la dona Pepet" i "De Rebot" que es realitzà el dimarts 29 de juliol a les 11 de la nit a la plaça del

² La Reina de les Festes s'incorpora l'any 1968 com a proposta del Club Sant Jordi per omplir l'espai que deixava la prohibició de la programació de bous (GARCÍA i PRATS, J; *Pregó de Festes Majors*; Revista Ràpita. Núm. 638. Agost de 2012) com a conseqüència de l'accident que es produí l'edició anterior. És per això que, fins l'any 1980, els bous no apareixen al programa de forma clara fins el 1980, sinó camuflats molts cops com a *festejos* acompanyats per l'actuació de la Banda, segons ens explica el mateix Josep García i Prats.

³ A banda dels fulls de transports de la RENFE i de la documentació de l'empresa *Roperia INSA* que es troben en l'expedient, Josep García i Prats ens explica que els dissenys de les carrosses (de les quals s'adjunten diversos esbossos) eren obra del mestre faller Vicenç Roda mitjançant l'empresari valencià Pedro Llorca.

⁴ A banda de les carrosses reservades per l'Ajuntament, la Confraria de Pescadors o les entitats, sobta a l'actualitat veure carrosses dutes pels gremis de perruqueres, mecànics, manobres, fusters, transports, comerç, hostaleria o traginers.

⁵ A excepció dels anys en que el Club Sant Jordi va participar en l'organització de les festes. GARCÍA i PRATS, J; *Pregó de Festes Majors*; Revista Ràpita. Núm. 638. Agost de 2012.

⁶ La documentació no ens diu qui va representar les obres. Només hem trobat una referència de *Radio Popular* presentada per Amparo Marzal.

DISSABTES EN FAMÍLIA

10 de maig, a les 18.00 hores, al Maset *L'hort de can Pitrocs*, de La Guilla Teatre

Divendres 21 de març
a les 20.00 hores

al Museu de la Mar
de l'Ebre:
Inauguració
del nou Espai Arbó

Divendres 21 de març

Programa especial a Ràdio Ràpita amb motiu del Dia Mundial de la Poesia. Les persones interessades a participar-hi enregistrant un poema recitat poden enviar un correu electrònic a: revistarapita@gmail.com